

Jaana Husu-Kallio

24.2.2009

Kokous: EFSA:n Advisory Forum

Paikka: Ljubljana, Slovenia

Aika: 18.-19.2.2009

Osallistuja: Jaana Husu-Kallio

Kokouksessa käsiteltiin EFSA:n vuoden 2008 vuosiraportti, kuultiin raportti panelisteille tehdystä kyselystä EFSA:n toimintaan liittyen, keskusteltiin vilkkaasti EFSA:n ja jäsenvaltioiden välisestä työnjaosta ja tiedonkulusta viime vuoden kriisien hoidossa ja yleisemminkin tieteelliseen riskinarviointiin liittyen. Vilkas keskustelu käytiin myös EFSA:n kansainvälistä toimintaa esittelevästä suunnitelmasta.

AF:n jäsenistä kolme oli vaihtunut (ES, UK ja CZ).

Vuosiraportti 2008

Tieteellisten kannanottojen määrä kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna ollen 490. Kaikkien julkaisujen määrä oli lisääntynyt 9% ja web-käynnit EFSA:n sivuilla 43%. EFSA:n budjetista jaettiin tutkimusrahaa 3.4 M€ (2007 2.4 M€). Henkilöstöä on nyt 395 ja tieteellisten asiantuntijoiden lukumäärä 1200. Koko raportti löytyy Eviran FP-sivujen kautta.

Asiantuntijakysely 2008

Tieteellisessä komiteassa, paneeleissa ja eri työryhmissä oleville asiantuntijoille, joita on siis noin 1200 tehtiin vuosittainen kysely. Sen lopputulema oli EFSA:n johtoa mairitteleva: tyytyväisyysaste 4.2/5. Eniten tyytymättömyyttä oli tieteellisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. 3/5 on sillekin silti korkea arvio. Kysymyksenasettelun suhteen voi tuki olla myös kriittinen, kuten ilmenee vastauksista kysymykseen: "miksi työ EFSA:ssa kiinnostaa?" Suurimman prosentin sai: "mahdollisuus vaikuttaa yhteiskunnallisesti tärkeissä asioissa". 95% nykyisistä asiantuntijoista ilmoitti halukkuutensa jatkaa työtä.

Tietohallinnon työryhmäraportti

Vuosiraportin mukaan EFSA on panostanut erityisesti tietotekniisiin ratkaisuihin. Paketti on kuitenkin laaja ja eri jäsenvaltioista oikeiden henkilöiden saaminen kuhunkin kokoukseen on ollut hankalaa, koska listalla on ollut tietotekniikkaa ja periaatteellisten ratkaisujen pohdintaa tietojen keräämiseksi. Johtopäätöksenä onkin tarve selkeyttää mandaattia ja työnjakoa muihin työryhmiin. Yksimielisiä oltiin siitä, että ei ole EFSA:n tehtävä ryhtyä pohtimaan kerättävien tietojen nomenklatuuria kv-organisaatioiden tai EY-lainsäätäjien puolesta. Eurostatilla on tilastoinnissa oma mandaattinsa. Asiaa valmistellaan seuraavaan kokoukseen.

Kansainvälinen toiminta

Vuodelle 2009 on tehty erittäin kunnianhimoinen ohjelma, jonka realismia uskalsin vähän kyseenalaistaa. Ohjelmalla pyritään lisäämään aktiivisuutta sekä kansainvälisissä organisaatioissa (koko EFSA:n toimintakentässä!) ja EU:n bilateriaalisuhteisiin liittyen. Oma haasteensa on

yhteistyömuotojen kehittäminen Euroopan ulkopuolisten toimijoiden kanssa, myös tuotetun tiedon yhteensovittamisessa.

Tieteellinen komitea

Kaksi merkittävää julkaisua tulossa: laajan konsultaation jälkeen nanoteknologiasta jo maaliskuussa ja koe-eläinten hyvinvoinnista huhtikuussa.

Jäsenvaltioiden esille tuomia asioina

Kypros esitteli tutkimusta lasten altistumisesta eri kemikaaleille leluista elintarvikkeisiin. Erityislöydöksenä olivat RASFF-ilmoituksiin johtaneet USAsta ja Etelä-Amerikasta tuodut pullovedet (xyleeni, tolueni ja muut bentseenijohdannaiset).

Irlanti esitteli dioksiinikriisiin liittyvää toimintaa, jonka yhteydessä EFSA sai laajasti kiitosta toiminnastaan.

Saksa pyyntöön uraanipitoisuuksien arvioimisesta EFSA:n CONTAM-paneeli tekee oman osuutensa, mutta varsinaisen arvion antaa Komission kutsuma erillinen asiantuntijaryhmä, sillä säteily ei kuulu EFSA:n mandaattiin.

Saksa kehotti muita jäsenvaltioita mukaan päivittämään elintarvikevalvontaa ja –riskinarviointia koskevia tietojaan perustamalleen BfR:n nettisivustolle. Tavoitteena olisi kolme sivua/jäsenmaa. Alun alkaen Saksa on pyytänyt EFSAa rakentamaan sivuston tietolähteeksi kaikkien jäsenmaiden elinkeinolle, medialle ja muille kiinnostuneille. Mutta koska EFSA ei ole innostunut, teki aloitteen itse. Jäsenmaat olivat vähän nihkeitä hankkeelle, mutta asiaan palataan FP-kontaktien kautta ja toisaalta tulevassa virastopäälliköiden tapaamisessa.

GMO:n riskinarvioinnista keskusteltiin joulukuun ympäristöneuvoston päätelmien pohjalta. Komissio on luvannut lainsäädäntöpohjan EFSA:n riskinarviointiin liittyville suosituksille. Keskustelussa oltiin päätelmien kanssa samaa mieltä jäsenvaltioiden ottamisesta entistä enemmän mukaan arviointityöhön, koskien siis muitakin jäsenmaita kuin sitä, jolla arviointivastuu. Syyskuussa GMO-riskinarvioinnista järjestetään iso konferenssi.

Kriisien käsittely viime vuonna oli EFSA:n osalta aiempaa selvästi tehokkaampaa. Opittavaa silti löytyy niin Kiinan melamiinin kuin Irlannin dioksiinin osalta. Suomen kannalta korostin tiedonsaannin merkitystä mm. aikatauluista kaikille jäsenvaltioille, ei vain suurimmassa kriisissä oleville median vaatiessa mm. tuontitietoja koko sisämarkkinoilla. Myös Komission EFSA:lle esittämät kysymykset ovat tarkentuneet ja nopeuttavat siten osaltaan lausunnon antamista.

Melamiinin osalta EFSA on sopinut yhteistyökokouksesta WHO:n asiantuntijoiden kanssa huhtikuulle.

EFSA:n valmiussuunnitelma vastaa Komission ja jäsenvaltioiden vastaavia konkreettisine toimintaohjeineen ja vastuutuksineen. Marraskuun lopulla järjestetään 3-4 jäsenmaan kanssa harjoitus nimenomaan elintarviketurvallisuuteen liittyvästä kriisistä. Mukana ovat ainakin Irlanti ja Iso-Britannia.

Neljä AF-jäsentä oli johtokunnan kokouksessa kuultavana. (Myös allekirjoittanutta pyydettiin, mutta kutsu tuli aivan liian myöhään eikä siten onnistunut millään päällekkäisen matkan vuoksi.) Ranska ja Saksa olivat sangen kriittisiä ja toivoivat kansalliselle riskinarvioinnille suurempaa merkitystä. Keskustelu polveili siitä, tulisiko niiden 54% EFSA:n tieteellisistä asiantuntijoista, jotka ovat jonkin jäsenmaan kansallisista laitoksista tehdä työ EFSA:ssa vai kotimaassa AF:n rooliin ja todellisiin vaikutusmahdollisuuksiin. Myös johtokunta oli esittänyt toiveenaan yhteistyön lisäämisen AF:n kanssa. Yllättävää ei ollut EFSA:n johtajan tiukka reaktio nykyiseen EFSA-vetoiseen työnjakoon. Aiemmin käydyn keskustelun tavoin pienet jäsenmaat korostivat resursseihinsa viitaten EFSA:n roolia, isot omia laitoksiaan. Puheenjohtaja lupasi pyytää seuraaviin kokouksiin paneelien puheenjohtajia kuultavaksi.

Kokouksen lopuksi kuultiin erinomaiset yhteenvedot torjunta-aineiden MRL-asettamisista ja zoonooseista (hienoa Pia!), bakteriofageista on kommentointiaikaa 6.3. asti.

Komissio on Saksan yhteydenoton jälkeen tehnyt pikaisen pyynnön EFSA:lle benzofenonin riskin suuruudesta liittyen Belgiassa valmistettuun mysliin (migraatio pakkausmateriaalista). Lausunto annetaan 3.3. mennessä. TDI päivitetään vastaavasti toukokuuhun mennessä.

Ruokamyrkytyksiä koskeva EU-tason yhteenveto julkistetaan maaliskuussa. Antibioottiresistenssin osalta vastaavasti syyskuussa, jossa on mukana myös tietoja aiemmilta vuosilta.

Seuraava kokous on Bukarestissa 22.-23.4.

JAKELU   Eviran jory
                 K. Savela, K-M. Siekkinen
                 M. Aho/MMM
                 S. Turunen/Suomen Kuluttajaliitto